TROUW

Een zwerftocht naar niks in de Biesbosch is nog best lastig

Published: 2018-12-09 · **Project:** White Spots
Original URL: https://www.trouw.nl/groen/een-zwerftocht-naar-niks-in-de-biesbosch-is-nog-best-lastig~a88abf7d/
Archived copy (29-03-2019): http://web.archive.org/web/20190329001958/https://www.trouw.nl/groen/een-zwerftocht-naar-niks-in-de-biesbosch-is-nog-best-lastig~a88abf7d/

Begin dit jaar stond ik op blote voeten en zonder telefoon in het Nederlands Fotomuseum in Rotterdam. Om de expositie ‘Unwired’ van fotografe Jacqueline Hassink te kunnen bezoeken had ik mijn schoenen en mobiel, toch best essentiële attributen in het leven van de hedendaagse mens, moeten inleveren. Hassink bezocht allerlei plekken op aarde zonder bereik, zonder digitale connectie, zogenoemde ‘white spots’, en maakte aldus overweldigende - en overweldigend groot afgedrukte - foto’s van afgelegen landschappen. Ze bezocht onder meer oerbossen op het Japanse eiland Yakushima, was op de Noorse eilandengroep Svalbard in de Noordelijke IJszee en in de hooglanden van IJsland.

Lees verder na de advertentie

> Wonderlijk, die trek naar een plek waar iets níét is

Zo zonder schoenen in de donkere ruimtes tussen die metershoge foto’s leek ik het gifgroene mos van die hooglanden bijna onder mijn blote voeten te voelen. Heel vrij voelde dat. In de laatste ruimte

van de expositie waren juist weer portretten van mensen in de metro te zien, in steden als Seoul, New York en Moskou, vastgeklonken aan hun apparaten. Welkom terug in de ‘echte’ wereld.

Ik dacht terug aan deze bijzondere ervaring toen vorige week het droeve bericht kwam dat Jacqueline Hassink (52) was overleden. De bijzondere fotografe werd in de jaren negentig bekend met haar series over ‘Powerrooms’, de imposante vergaderzalen van machtige bedrijven.

Eigenlijk hoopte ik dat ‘Unwired’ nog ergens te zien zou zijn, in Nederland of misschien net over de grens, maar helaas. Wel las ik dat het Nederlands Fotomuseum haar complete archief opneemt in de collectie, maar hoe snel er weer werk van haar in Nederland te zien zal zijn weten ze bij het museum nog niet. Tegelijk herinnerde ik me dat ze ook meewerkte aan een aflevering van ‘Tegenlicht’ (VPRO) uit 2016, over de ongebreidelde groei van digitale verbindingen wereldwijd, waarvoor ook de app White Spots werd ontwikkeld. Deze liet zien waar op de wereld - dus ook in Nederland - gebieden zonder bereik nog te vinden zijn.

Als de app, destijds gemaakt door kunstenaar Richard Vijgen, nog werkte, leek het me mooi om een white spot op te zoeken en te kijken of zo’n plek in het echt net zo tot de verbeelding spreekt als op blote voeten in het museum.

© ANP

De app werkt nog. Als ik ’m open, ben ik een beetje verbaasd. Ik had verwacht dat de dichtstbijzijnde bereikvrije plek vanuit mijn woonplaats Utrecht ergens op een veluwrandje zou liggen, maar ik word richting Brabantse Biesbosch gestuurd. 53 kilometer, 40 minuten rijden. Ik heb wel mijn telefoon én bereik nodig om bij de witte plek te kunnen komen. Een exact adres geeft de app niet, alleen het woord ‘destination’, wat deze onderneming vanaf het begin tot een spannende zwerftocht maakt, al kan ik precies op de kaart zien dat de white spot op de kop van de Cornelia Polder ligt, en dat de auto niet verder kan dan tot de Reugtweg bij Werkendam. Dat klinkt vrij concreet en tastbaar. Toch voelt het alsof ik een heel ander landschap ga betreden.

Uiteindelijk wordt het niet de Reugtweg, maar de Noorderklipweg, want de route voert via bestemmingswegen en daar mag ik niet in. Dus even omrijden via het Biesboschmuseum. Bij de Noorderklipweg parkeer ik de auto. Verder rijden gaat niet.

Op twee vogelaars na is er helemaal niemand te bekennen op deze druilerige zaterdagmiddag. Het is nog 3 kilometer wandelen naar de white spot. Het is zo'n grijze dag waarop een kale struik met felrode bessen al wonderschoon is, en de felgele blaadjes van de wilgen aan de waterrand licht lijken te geven. Her en der een woeste, omgevallen boom. Ik passeer een elektriciteitsmast en ga er even onder staan om te testen of ik iets voel, van die straling, maar nee.

© ANP XTRA

Waar het brede pad eindigt, ligt aan de ene kant een vlonder in het water en duikt aan de andere kant een verlaten huisje zonder ramen en deuren op, waar je gewoon in kunt rondlopen. Het ligt er on-Hollands slordig, bijna als een decorstuk in een geavanceerde game, bij. Het past perfect bij een avontuur als dit - hoewel dat bij de vlonder eindigt. Want de wereld houdt hier wel een beetje op, maar mijn bereik nog niet. Ik moet aan de overkant van het water zijn om bij de white spot te komen. Nog 1,1 kilometer. Maar hoe? Nu ligt er weliswaar een motorbootje van Staatsbosbeheer aan de vlonder, maar dat ligt keurig aan een ketting. Echt jammer. En wonderlijk ook, die trek naar een plek waar iets níét is.

Er rest nu maar één ding: warme chocomel in het restaurant van het Bieschboschmuseum.

Ja de app blijft nog wel bestaan, vertelt Vijgen een paar dagen later aan de telefoon. Al is White Spots geen commerciële app maar een kunstproject, er is wel een paar keer een update gedaan. “Dan zie je, ook wereldwijd, dat er vooral verdichting van netwerken plaatsvindt, geen uitbreiding. Ook in Nederland in 2018 zijn die witte plekken er echt nog.”

En al kwam ik niet precies waar ik moest wezen, de app biedt een ander perspectief op de wereld die we al kennen, zegt Vijgen. En dat was precies de bedoeling.

‘Unwired’ van Jacqueline Hassink is er ook als fotoboek, met daarin de twee delen van de expositie over een steeds verder digitaal verknoopte wereld. In ‘Unwired Landscapes’ gaat het om de plekken waar het (nog) onmogelijk is om een network te bouwen. ‘iPortraits’ is het tegenovergestelde: de in hun smartphones verzonken metropassagiers (€ 58, uitg. Hatje Cranz, oa. via photoqbookshop.nl)

Voor ‘Het mooiste Nederland’ probeert de redactie van Trouw de mooiste fiets- en wandelroutes door Nederland uit. Lees meer in ons dossier.